

Slovenski dom

Štev. 134

V Ljubljani, v torek, 15. junija 1943-XXI

Leto VIII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje Italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Vojni poročili 1114 ter 1115

Pospeseni napadi na pomorski promet v Siciliskem prelivu

2 parnika potopljeni, 12 poškodovanih, 3 križarke hudo poškodovane

Italijansko uradno vojno poročilo št. 1113 pravi: Pantellerija, izpostavljena množičnim letalskim in pomorskim napadom, tako silovitim in tako pogostim kakor še nikdar doslej, in brez vode za civilno prebivalstvo, je morala večerjati prenehati z odporom.

Sovražnik je obnovil in povečal letalsko in pomorsko ofenzivo na majhno posadko Lampedusa, ki je odbila zahtevo po vdaji in se junsko upira.

Dodatek k vojnemu poročilu št. 1113:

Otok Pantellerija, ki leži komaj 66 kilometrov od Tunisa in 94 kilometrov od Sicilije, je moral večerjati z odporom pred sovražnimi napadi. Nasprotnikovi letalski napadi, ki so se z nepretrgano srčnostjo zgoščevali proti otoku, so uničili vse vodne naprave. Londonski radio je jasno poudaril važnost bombardiranja v oddaljenosti dne 9. junija, ko je neki vojni dopisnik dejal: »Bil sem priča enemu najstrašnejših bombardiranj, ki sem jih kdaj koli videl na enem samem cilju. Vse pristanišče Pantellerije se je treslo kakor velikanski ognjenik.« V resnici so se teh napadov, izvedenih in osredotočenih v toliki meri kot še nikdar doslej, udeležile, še vedno po londonskem radiu, celotne anglo-ameriške razpoložljive letalske sile, ki so v 13 dneh zmetale 15 do 17 tisoč ton bomb na nekaj desetih kvadratnih kilometrov tega otoka. Samo na dan 10. junija je bilo vrženih 2000 ton razstreliva na hiše in obrambne naprave Pantellerije.

Prav tako se tudi na majhni, plitvi in neplodni otok Lampedusa, oddaljen 210 kilometrov od matere domovine, pomnožujejo z bližnjih tuniskih obal (120 km) in z Malte (165 km) nasprotni letalski napadi, da bi zlomili nadaljnjo obrambno sposobnost; toda majhna posadka vztraja v odločnem junaštvu.

Italijansko uradno vojno poročilo št. 1114 pravi:

Otok Lampedusa, ki je bil izpostavljen nepretrganemu bombardiranju iz zraka in z morja, je moral prenehati z odporom in neenakemu boju.

V Siciliskem prelivu so nemška letala napadla pomorske skupine ter potopila 8000 tonski prevoznik parnik, 14 čolnov za izkrcavanje ter hudo poškodovala 3 križarke, 14 manjših vojničev enot in 6 trgovskih ladij. V bojih z letalskim spremstvom so nemški lovci sestrelili 4 letala.

Naša torpedna letala so izvedla uspešne nočne nastope proti neki skupini pred Cirenaike ter proti drugi skupini v zalivu Philippeville. Zadetosti bili trije parniki, eden večje in dva srednje mere. Sovražni napadi na Reggio in Calabrijo, Catanijo in Palermo so povzročili izgube med civilnim prebivalstvom in škodo omejenega obsega na poslopih. Protiletalske baterije v Trapaniju so uničile eno dvomotorno letalo.

Pripomba k vojnemu poročilu št. 1114. Med civilnim prebivalstvom so bile zaradi letalskih napadov, o katerih je govor v današnjem uradnem poročilu, ugotovljene naslednje izgube: 2 mrtva

Hude angleške letalske izgube nad nemškim ozemljem

Pri napadih na Bremen in Kiel je bilo uničenih 46 angleških bombnikov, pred nizozemsko obalo 4 in nad Atlantikom 7 — Sovjetski napadi pri Bjelgorodu in Velišu odbiti

Hitlerjev glavni stan, 15. jun. Nemško vrhovno poveljstvo je večerj objavilo tole uradno vojno poročilo:

Na vzvodnem bojišču so bili krajevni sovjetski napadi na področju pri Bjelgorodu in Velišu zavrnjeni.

V noči na 14. junija so nemška težka bojna letala bombardirala industrijske naprave daleč za sovjetsko vojno črto. Pogrešamo dve letali.

Nemška in italijanska letala so večerj nadalejevala napade proti zbirališčem sovražnih ladij pri Pantelleriji. En prevoznik parnik srednje velikosti je bil potopljen, trije nadaljnji pa so utrpeli hude poškodbe.

Angleški in ameriški letalski oddelki so večerj podnevi prileteli nad zasedeno zahodno ozemlje in nad severno nemško obalno področje ter metali bombe. Predvsem v stanovanijskih predelih mest Brema in Kijela so nastale izgube med prebivalstvom ter škoda na stanovanijskih hišah in javnih poslopih.

Rooseveltove izjave pogumnih Italijanov ne ganejo

Italija ve, da gre za življenje in narodni obstoj

Bern, 15. junija. s. List »Corriere del Ticino« piše o nedavnih Rooseveltovih izjavah glede Italije in pravi, da gre za skrajno preskušnjo duhovne in stvarne odporne sile italijanskega naroda, ki se je pomeril z nevarnostjo in nasprotnikovo ofenzivo. Dosedanje strašno bombardiranje, po katerem so bila razdejana mesta južna Italije, ni strlo duha odporosti, kakor so pričakovali v Londonu in Washingtonu. Obramba lastne zemlje in gotovost, da se bo borba za življenjske pravice vsega naroda razvila v Sredozemlju (za Anglijo je Sredozemlje samo pot, za Italijo pa življenje), prepričujeta Italijane bolj kakor Rooseveltove besede, da je vojna v svoji usodi zmage in poraza dogodek, ki stoji nad kakršno koli pre-

Rim, 15. junija. s. Tajnik PNF je ob koncu sej državnega vodstva stranke, katerih so se udeleževali ministri Polvereri, Cianeti, Biagini, podtajnik Albini, načelnik glavnega stana milice Galbati in vsi nadzorniki, poslal Duceju naslednjo izjavo:

Duce!

Vodstvo fašistovske stranke je z vzklikom sprejelo te izjave, ki jih imam čast Vam predložiti:

Vodstvo fašistovske stranke ob začetku četrtega leta vojne znova potrjuje kar najodločnejšo voljo Črnih srajc iz vse Italije, da se bodo z vsemi sredstvi borile prav do zmage. Dviga svojo misel k padlim ter pozdravlja: italijansko ljudstvo kot zgled trdnosti in discipline; oborožene sile, ki so pisale strani slave; mesta, mučena po nasprotnikovem besu. Slovesno priznava globoki narodni značaj vojni, h kateri je Italijo prisilila nasprotnikova sovražnost, sovražnost, ki se je začela v daljnem letu 1935, ko je Anglija prav za prav napovedala vojno Italiji, ki je v imperiju iskala poti za svoje delo in zemlje za svoj kruh. Zaradi tega opozarja tiste, ki se več ne spominjajo na začetek sankcij in na vse zgodovinske neizpodbitne korake, ki jih je storil Duce, da bi se izognil spopadu. Priznava, da je nujno potrebno ljudstvo trdo postaviti pred dejansko veličino sedanje ure, da se bodo vsi utili naravnost in osebno prizadeti, in sicer zato, da bi prizadevanje slehernika bilo brez razstresnosti naperjeno k odporu in k zmagi.

Za odpor zahteva vodstvo stranke naslednje:

1. Da se strogo in, kjer je potrebno, neumljeno zatro vsi poskusi, ki bi hoteli načetati moralno ali stvarno celotnost ljudstva.

2. Da se a strogo in, kjer je potrebno, tudi tukaj z neumljeno disciplino poenoti industrijska izdelava, izpolniti pa je treba enotnost in disciplino v kmetijski pridelavi.

3. Da se uspešneje uredita disciplina in nadzorstvo nad prekrbno, razdelitvijo in trgovino z vsemi vrstami blaga, in sicer tako, da se neumljeno odstranijo motnje ter razkrajalne in spekulacijske težnje.

4. Da se do neogibno potrebne mere zmanjša število raznih gospodarskih ustanov, izmed katerih so se mnoge izkazale za nekoristne ali zastarele ali škodljive ciljem vojne gospodarske discipline, in da se vključijo v operacijsko delovanje.

5. Državni uradi in vse ustanove morajo pokazati plodnejši delovni zagon s tem, da se odpovedo formalizmu ter uradnjakarski navlaki, ki ju

in 9 ranjenih v Cataniji in 10 mrtvih ter 19 ranjenih v Palermu.

Uradno vojno poročilo št. 1115 pa pravi:

Med ponovnimi napadi na sovražnikov pomorski promet v Siciliskem prelivu in vzdolž tuniske obale so italijanska in nemška letala potopila 1 trgovsko ladjo in poškodovala 3 druge.

V letalskih dvobojih so osni lovci sestrelili 5 letal, in sicer 2 nad Pantellerijo, 3 pa nad Sicilijo.

Oddelki štirimotornih letal so bombardirali okoličje Messine in Catanije. Povzročena škoda ni huda, število žrtev je omejeno. Izmed letal, ki so sodelovala pri napadu, sta dve letali treščili na zemljo, zadeti pa protiletalski obrambi v Messini, in sicer eno med Gazziem in Contessom, drugo pa severozapadno od Orta Liuzza.

Pripomba: Zaradi napadov, ki jih omenja današnje uradno poročilo, so do zdaj ugotovili 4 mrtve in 2 ranjena med civilnim prebivalstvom.

nih poslopih. 46 sovražnih letal, med njimi najmanj 29 štirimotornih ameriških bombnikov, je bilo uničenih. Verjetno je bilo še več drugih bombnikov sestreljenih. Dalje so pri poskušnem letalskem napadu na nemški ladijski sprevod pred nizozemsko obalo enote tega sprevoda uničile 4 sovražna letala. Nemške podmornice so slednjič sestrelile nad Atlantikom 7 sovražnikov letal, med njimi več štirimotornih bombnikov.

Preteklo noč so posamezna sovražna letala priletela nad nemško državno ozemlje ter posadili metala bombe, ki pa so povzročile le nebitveno škodo.

Nemška težka bojna letala so napadla v noči na 14. junija mesto in pristanišče Grimsby. Rusitine in zažigalne bombe so povzročile številne požare na področju, kamor so bile namerjene. Drugi letalski napad je bil naperjen na za vojno važne naprave v jugovzhodni Angliji. Izgubljeni sta bili 2 nemški letali.

pričevalno voljo. Drugi švicarski listi poudarjajo, kako se Italija pogumno upira velikim napadom zavezniškega brodograja in letalstva.

Japonsko letalstvo je ponovno preletelo otoke Russel, ki so v skupini Salomonskih otokov, ter se zapletlo z mnogimi nasprotnikovimi letali v boj. Japonci so sestrelili 103 nasprotnikovih letal, sami pa so izgubili pet letal.

V Braziliji se je na potovanju ponesrečil brazilski podadmiral Jose Machado Castro e Silva. Pri obnovi justične uprave v Argentini je vlada generala Ramirezja odpustila 6 višjih uradnikov.

Poslanica tajnika fašistične stranke Duceju

Izjave eksc. Scorze je državno vodstvo stranke sprejelo z odobravanjem

je morda mogoče prenašati v lepih časih, ki pa sta v vojnem času zločinski.

6. Z vsemi sredstvi je treba pobijati črno borzo, ki je sicer splošen pojav po vseh vojskujočih se državah, a je docela nezdružljiva s fašistično etiko. Stranka misli glede tega hoditi po poti, na katero je že krenila, in bo poostila kazenske ukrepe proti prestopnikom ter, kjer bo potrebno, še ostreje ravnala s tistimi, ki po pretiranih cenah kupujejo, zakaj prav ti so tisti, ki kar nad vse zločinsko jemljejo vrednost našemu denarju ter večajo pohlep spekulativ. Stranka nalaga vsem članom, da brez obzira ovadijo vse prestopnike.

7. Izjave naj se najstrožje nadzorstvo nad velikimi hoteli, gostišči in luksuznimi restavracijami, nad moškimi in ženskimi luksuznimi krojačnicami, čevljarnami ter luksuznimi konfekcijskimi trgovinami, ki se ne bi držale vojne discipline, in naj se, če je potrebno, tudi zapro.

8. Pošljete naj se domov vsi tujei, ki ne morejo opraviti svoje navzočnosti v Italiji; kadar bi pa to ne bilo mogoče, pa naj se izolirajo v neletovskih krajih.

9. Strogo in v celoti naj se uveljavlja zakon o obveznem delu. Treba je pa pri tem tiste, ki so na to delo poklicani zaradi visoke in plemenite narodne dolžnosti, ločiti od tistih, ki so k njemu prisiljeni zaradi policijskih ukrepov in zaradi skrbi za socialno zdravje.

Vodstvo fašistovske stranke nalaga odslej vsem pridelovalcem dolžnost, da oddajo prav ves pridelek, hkrati pa prevzema dolžnost, da bo skrbela za kar najpravičnejšo razdelitev in da bo z vsemi sredstvi preganjala morebitne malomarnosti;

zahteva od delavskih množic, voditeljev in do- stojanstvenikov vseh vrst in stopenj, da izpolnjujejo dolžnost nepretrganega dela in kar največjega donosa, in sicer zaradi tega, da bi izdelava na vseh področjih vedno bolj in bolj odgovarjala zahtevam vojne;

zahteva od znanstvenikov, profesorjev, in- dustrijcev in tehnikov, da bi pomagali delu oboro- ženih sil, zavedajoč se, da more najmanjša izpo- polnitev ali najskromnejši izum pomagati k zmagi.

Vodstvo fašistovske stranke pozdravlja italijan- sko mladino, ki je po bojiščih obnavljala starodavna dejanja ter dala najboljše poročilo za bodočnost. Vendar pa opozarja vse mlade ljudi, naj se strogo zavedajo sedanjega trenutka, ker se ji zdi, da so razna doktrinska prerekanja in metafizična dlako- cepstva zastarela ter za zdaj nič važna. Mladi ljudje vedo, da je nauk fašizma samo eden, in sicer tisti, ki ga je razglasil Duce tik pred nastopom. Mladi ljudje vedo, da je način za uveljavljanje tega nauka en sam: učiti se, delati, bojevati se. Vse drugo je prazno akademsko besedičenje.

Vodstvo stranke pozdravlja staro stražo revo- lucije, ki je danes na nogah tako kakor vedno in pripravljena preliti kri, da bi domovina bila trdna na znotraj in zmagovita proti zunanjim sovraž- nikom.

Vodstvo zahteva za stranko najvišjo čast in naj- višje breme, namreč da naj bo ne le gonilna sila in dinamično središče vsega življenja v državi, tem- več da naj prevzame tudi prav vso odgovornost za varstvo in obrambo naroda, za pomnožitev nje- gove sile in za stražo nad njegovo usodo.

Besede papeža Pija XII. o temeljih pravične socialne ureditve sveta

Rešitev in praviča nista v revoluciji, temveč v skladnem razvoju

Vatikansko mesto, 15. junija. s. Nj. Svetost Pij XII. je sprejel v skupno avdienco nad 20.000 rimskih delavcev in delavk ter številna zastopstva, ki so prišla iz vseh krajev Italije, da se mu za škofovski jubilej poklonijo ter dajo darila za po- stavitev cerkve, posvečene sv. Evgeniju. Sprejem je bil na velikem dvorišču Belvedere, kjer so po- stavili prestol za sv. očeta. Ob papeževem prihodu je godba palatinske straže zaigrala papeško himno, množice pa so sv. očetu navdušeno vzklikale.

Papež je imel tej ogromni množici delavcev in delavk govor, v katerem je dejal, da ga navzočnost tolikšnega števila ljubljenih sinov in hčera, ki v delu prebijejo ure in dneve, da bi mogli živeti sami in njihove družine, navdaja z veliko mislijo in skrivnostjo, z mislijo, da je Bog naložil delo že prvemu človeku, in skrivnostjo, da se je božji Sin, ki se je učlovečil, podvrjel zakonu dela. Sveti oče se je zahvalil navzočim za veselje, ki so mu ga pripravili, ko so mu dali priliko, da naslovi nanje besedo globoke dobrotnosti in bodrila, ki je v sedanjih strašnih dneh tesnobe in žalosti vod- nica, opora in tolažba. Niso danes samo delavske množice tiste, ki občutijo vso težo sedanjih razmer. Vsi ljudski sloji morajo danes nositi svoj križ.

Sveti oče je potem govoril o socialnem vpra- šanju ter dejal, da je celotni socialni ustroj nujno treba spremeniti in izboljšati. Delavsko vprašanje zahteva tako nujno rešitve in je tako važno, da za- služi največjo pozornost in mu je treba posvetiti največjo skrb. Papež je poudaril, da je Cerkev vedno mislila na vprašanja, ki se tičejo delavcev in njihovih predstojnikov, in da tudi on sam ni nikdar zamudil prilike opozoriti na vse potrebe in osebne in družinske nujnosti, ter je razglašal za temeljne zahteve socialnega sožitja vse tisto, kar je delavcem tako zelo pri srcu: pravične mezde, člo- veka vredno stanovanje, zadostni pouk ter pri- merno vzgojo otrok.

Navzlic hval vrednim ukrepom javnih oblasti in navzlic plemenitim čustvom številnih delodajal- cev ti cilji niso bili povsod doseženi, a delavci in delavke, ki se zavedajo svoje velike odgovornosti za splošno blaginjo, čutijo dolžnost, ne otežkočati izrednih težav, ki stiskajo narode, s tem, da bi v tej uri veselje in neubranljive potrebe prihajali z nepremišljenimi zahtevami, pač pa naj vztrajajo pri delu, naj bodo disciplinirani in mirni in naj tako dajejo svoj prispevek za pokoj in blaginjo vseh v socialnem sožitju.

K takšni mirni slogi kliče sv. oče in vabi ter vzpodbuja delavce, naj jo ohranijo z vso odločenostjo in častjo.

Papež je nato opozoril delavce pred kri- vimimi preroki. Delavci naj se ne dajo slepiti po kakšnih neumnih teorijah in utvarah o bo- doči blaginji ter po hujškarjih krivih učite- ljev, ki se delajo za prijatelje ljudstva in ne priznavajo med kapitalom in delom ter med delodajalci in delavci tistega vzajemnega raz- umevanja, ki je trajno in ki ustvarja socialno slogo za skupni napredek in skupno korist. »Te prijatelje ljudstva« — je vzkliknil sv. oče — »slišite po trgih, gledališčih in zborovališčih. Znane so vam njihove obljube, ki vam jih da- jejo po svojih letakih. Poslušate njihove pesmi in himne, toda njihovim besedam so odgovorila dejanja in stvarnost kakor še nikdar. Ti laž- nivi pridigarji vam oznanjajo, da mora rešitev izhajati iz revolucije, ki naj spremeni socialni ustroj in ki si prizvema nacionalni značaj. So- cialna revolucija se baha s tem, da bo dvignila na oblast delavski razred. A to je prazna be- seda in zgolj videz nemogoče stvarnosti.

Ne, ljubljani sinovi in hčere, ni vaša reši- tev v revoluciji. Pristnemu in odkritemu izpo- vedovanju krščanstva nasprotuje težnja po re- voluciji, ki izhaja iz krivičnosti in iz civilne neposlušnosti. Revolucija pomeni nakopati si

žalostno krivdo za kri sohranjenov in za uničenje skupnih dobrin. Gorje tistemu, ki po- zaablja, da prava nacionalna družba obsega tudi socialno pravičnost in zahteva pravično in skladno udeležbo vseh pri dobrinah države. Če bi bilo drugače, boste pač razumeli, da bi narod končal zgolj v sentimentalni prevleki, v bahaškem postavljanju, ki bi služilo le za krinko določenim slojem, da se z njeno po- močjo odtegnejo neizogibnim žrtvam za dosego javnega ravnovesja in spokojnosti.

Rešitev in praviča nista v revoluciji, tem- več v skladnem razvoju. Nasilje ni nikdar de- lalo drugega kakor tlačilo, ne dvigalo; pod- žigalo je strasti, ne pa jih mirilo, kopolilo je sovraštvo in podrtine, ne pa sprijaznjevalo tistih, ki so bili sprti. Torej ne smemo uniče- vati, temveč graditi in utrjevati; ne odpravljati zasebne lastnine, ki je temelj stalnosti za rodbino, temveč pospeševati njeno širjenje kot sad vestnega truda pri slehernem delavcu in delavki tako, da se bo postopno zmanjšala tista množica nemirnega in drznega ljudstva, ki se včasih zaradi mračnega obupa, včasih zaradi slepih nagonov da omajati po vsakem vetru napačnih nankov ali po premetenih zvijačah agitatorjev, ki so brez sleherne morale.

Ne raznašati zasebnega kapitala, temveč po- speševati njegovo ureditev, ki bodi pod modrim nadzorstvom, da se doseže in poveča pravo tvr- no blagostanje vsega ljudstva. Ne zatirati indu- strije, pač pa sovražiti izključno prednost ter po- speševati skladno vzporeditev industrije z obrtjo in kmetijstvom. Uporaba tehničnega napredka ne sme imeti za cilj zgolj čim večjega možnega do- bička, temveč je treba njene sadove uporabljati tudi za izboljšanje delavčevih osebnih življenjskih pogojev.

Da se doseže vse to, mora prevečati duh prave slege in pravega bratstva vse: višje in nižje, ravnatelje in delavce, velike in male, skrat- ka vse ljudske sloje. Papež pošilja k Bogu vročo molitev, da bi ogromna množica delavcev in de- lavk delila njegovo vero in da bi Gospod dal, da bi se v pravičnosti in ljubezni odprla pot k tiste- mu blagodejnemu napredku, ki bi Italiji dal plodno in močno ter nesporno krščansko ureditev.

Sv. oče je nato omenil svoja prizadevanja, da bi se preprečil veliki sedanj spopad, in omenil tudi, koliko dela Cerkev za to, da bi olajšala bo- lečine. Opomnil je delovno ljudstvo, naj išče to- lažbe v molitvi in v izpolnjevanju božje postave pri življenju po tovarnah. Končal je s prošnjo, naj Bog pošlje svojo milost na tovarne, podjetja, polja, rudnike in povsod, kjer so delavci poklica- ni na delo. Posil je božjega varstva za delavce, za njihove rodbine, za njihove predstojnike in vodnike pri delu in za tovarne, da bi jih Gospod varoval vsake nevarnosti in škode, nazadnje pa je dal svoj očetovski, apostolski blagoslov.

Sv. očetu so živahno ploskali in manifestacije so se ponovile, ko je zapustil Belvedersko dvori- šče in se vrnil v zasebne prostore.

Romunski notranji minister je podpisal dogovor med zastopniki Italije, Madžarske, Bolgarije, Hrvaške in Srbije, ki zadeva socialna zavarova- nja bivše Jugoslavije.

Madžarski regent Horthy je imenoval armadnega generala Ludvika Čatayja za obrambnega ministra namesto dosedanjega generala Na- gya, ki je na lastno prošnjo odstopil.

V Budimpešti so končani razgovori med zastop- niki italijanske in madžarske industrije. Na tej konferenci, ki je trajala nekaj dni, so preuče- vali več problemov, ki zadevajo industrijo obeh dežel.

Eksc. Grazioli se poslavlja od Ljubljanske pokrajine

V soboto se je Eksc. Grazioli poslovil od uradov in predstavnikov slovenskega prebivalstva, ki so mu ob slovesu izrekli hvaležnost za delo, ki ga je Visoki komisar storil za pokrajino

V soboto se je Eksc. Visoki komisar Emilio Grazioli poslovil od zastopnikov vojaških, političnih, upravnih in cerkvenih oblasti in od zastopnikov slovenskega gospodarstva, umetnosti in kulture. Predstavniki oblasti, uradov in vseh slojev prebivalstva so izrazili globoko obžalovanje zaradi njegovega odhoda in hvaležnost prebivalstva za storjeno delo v prid ljubljanske pokrajine.

Zjutraj se je Eksc. Grazioli poklonil padlim vojakom

in položil na vojaškem pokopališču lovorjev venec na steber, ki spominja na slavno žrtev naših vojakov. Ob vstopu na pokopališče so ga pričakovali poveljniki posadke general Terni s šefom štaba divizije majorjem Dottiem, kvestor comm. Ravelli, poveljnik skupine Kr. Karabinjerjev major Giovannini. Visokega komisarja sta spremljala major karabinjerjev Baroni in zasebni tajnik Ruffini. Na pokopališču so bili postrojeni oficirji posadke, častno straža pa je imela stotinja z godbo. Med zvoki himne »Plavi« je Visoki komisar položil venec ter pozdravil po rimsko grobove padlih.

Nato je odšel v federacijo Fašije in se poklonil spominu padlih tovarišev. Sprejeli so ga zvezni tajnik, član direktorija in hierarhi Fašija iz Ljubljane in iz pokrajine. Eksc. Grazioli se je v zbranih pomudil pred ploščo, ki spominja na padle in položil nanjo venec. Nato ga je zvezni tajnik pozdravil v imenu fašistov ter se mu zahvalil za stalno podporo. Izročil mu je tudi v imenu fašistov pomemben spomin federacije v prvi črti.

Pri generalu Gambari

Nato je Visoki komisar odšel v poveljništvo armadnega zbora. Ob vstopu sta ga pričakovala šef štaba polkovnik Lucini in poveljnik dodeljen oficir. V dvorani poveljništva je Eksc. Gambara ob navzočnosti vseh višjih oficirjev in šefov uradov naslovil na Visokega komisarja prisrčen, topel pozdrav, poudarjajoč globok pomen dela, ki ga je opravil v čistem tovariškem duhu z Oboroženimi silami. Izrazil je obžalovanje zaradi njegovega odhoda in najbolj goreča voščila za uspehe na novem borbenem mestu, za katerega ga je Duce določil.

Eksc. Grazioli se je živo zahvalil generalu Gambari in Oboroženim silam za tovariško in popolno podporo, katere je bil deležen za svojo vladno akcijo, ter je vrnil najbolj goreča voščila za slavni 11. armadni zbor in njegovega poveljnika. Po razgovoru z Eksc. Gambaro je Visoki komisar pozdravil škofa Rožmarna, ki je Ekscelenci izrazil svojo hvaležnost in pozdrav ter hvaležnost in pozdrav duhovščine.

Slovo župana generala Rupnika v imenu ljubljanskega prebivalstva

Na magistratu so bili vsi nameščenci zbrani v veži, ko je prišel Visoki komisar. Direktor Jančigaj je Ekscelenco v imenu vseh navzočih toplo pozdravil in izrazil hvaležnost vseh, ki so delali, četudi posredno po njegovih ukazih.

V županovem uradu, kjer se je nahajal tudi podžupan comm. Tranchida, je general Rupnik izrazil Eksc. Grazioliu obžalovanje ljubljanskega prebivalstva ob slovesu in hvaležnost vseh prebivalcev za delo, ki ga je Ekscelenca storil ob raznih prilikah. Med drugim je župan rekel:

Veličastno obnavljalo delo, ki ga je začrtala Vaša Ekscelenca na zdaj pomirjenih tleh Slovenije, se bo nadaljevalo z Vašim naslednikom, kajti dolžnost Vas kliče k bolj nevarnim nalogam in večji odgovornosti na bojni fronti, kjer se je treba zoperstavljati plutokracičnemu terorju in obdržati živ pogum in požrtvovalnost prebivalstva.

V svoje največje obžalovanje ne moremo biti več Vaši sodelavci, toda mislimo nadaljevati z delom natančno po Vaših namerah in Vam dokazati svojo privrženost in hvaležnost na najboljši način s tem, da bomo tudi Vašemu nasledniku zvesti in vestni sodelavci za blagor države, pokrajine, mesta in nas samih.

V spomin ljubezni Ljubljancem od Visokega Komisarja je župan sporočil Ekscelenci odločitev, da bo po njem imenovan novi otroški park v Tivoliju, za katerega gradnjo se je Ekscelenca toliko zanimala.

Visoki Komisar se je živo zahvalil za besede generala Rupnika in izrazil prepričanje, da se bo od njega začelo delo nadaljevalo tudi v bodočnosti.

Z obične se je Ekscelenca podal na sedež divizije »Alpski lovci«, kjer so ga sprejeli poveljnik general Terni, šef štaba major Dotti in vsi oficirji. Tudi tu je bilo slovo najpriširnejše in prežeto s tovariško ljubeznivostjo.

Prisrčen sprejem v vladni palači

V vladni palači je Visoki komisar nato sprejel Ekscelenco Pilotta, zastopnika pravosodnega ministrstva katerega so spremljali inspektor ministrstva Tramontana in predsedniki kasacijskega sodišča Lajovec, apelacijskega sodišča Golia in okrožnega sodišča Stuehec. Visoki Komisar je nato sprejel ob navzočnosti viceprefekta Davida in šefa kabineta Bisie slovenske uradnike in predstavnike Visokega komisarjata, katere je predstavil šef upravne službe dr. Majcen.

Vsem se je Visoki Komisar zahvalil za lojalno sodelovanje in izrazil prepričanje, da bodo tako z delom nadaljevali tudi v bodočnosti. Pozdravljen od vseh navzočih je Ekscelenca vsem naložil, naj pozdravi in izreče voščila tudi družinam.

V naslednjem so se podali k Eksc. Grazioliu rektor univerze prof. Kos, predsednik Akademije znanosti prof. Vidmar in rektor Glasbene akademije Betetto, direktorji bolnišnic dr. Gerlovič, prof. dr. Zalokar, dr. Šavnik in dr. Ferlan, direktor Opere Ukmar in direktor Drame Golia ter tajnik Darian. Intendant Župancić, ki ni mogel sam priti, je poslal Visokemu Komisarju toplo pozdravno pismo.

Svoj pozdrav so poslali tudi zastopniki delodajalcev in delavcev ter profesoristov in umetnikov. Po zahvalnih besedah za sodelovanje in priznanju opravljenega dela, ki jih je Eksc. Grazioli naslovil navzočim, sta izrazila čustva hvaležnosti in obžalovanja ob odhodu za vse kategorije dr. Slokar, predsednik delodajalcev, in dr. Alujevič, predsednik delavcev.

Kasneje je Visoki komisar sprejel zastopnike ljubljanskih listov, ki so ga toplo pozdravili in poudarili delo, ki ga je Eksc. Grazioli storil za pospeševanje kulture in umetnosti.

Popoldne so se zbrali v veliki dvorani vladne palače viceprefekt comm. David, kvestor comm. Ravelli, podžupan comm. Tranchida, major karabinjerjev Baroni in vsi ostali funkcionarji in eksperti, ki so delali 26 mesecev pod vodstvom Visokega komisarja, da bi pozdravili tovariško vdanost Eksc. Graziolia, ko odhaja na novo odgovorno mesto, za katerega ga je določilo zaupanje

Duceja. Navzočni so bili tudi civilni komisarji iz Ljubljane Maffei, iz Kočevja Sizgoreo, iz Novega mesta general Mannu Ricci, iz Crnomlja inž. Casanega in iz Logatca Rosin.

Ko je Visoki Komisar stopil v dvorano, so ga navzoči pozdravili z gorečim ploskanjem in se strnili okrog njega ter mu izkazali tovariško ljubeznivost. Potem ko je naslovil na vse navzoče in na njih sodelavce najbolj živo zahvalo za delo, ki so ga opravili, je podčrtal, da je vse, kar je mogel izvršiti med svojim bivanjem v pokrajini, tudi sad gorečega in navdušenega sodelovanja vseh funkcionarjev in ekspertov, ki so delali ob njegovi strani in prispevali s svojim delom k uveljavljanju ugleda avtoritete in pravičnosti fašistične Italije v novi pokrajini.

Nato je izrazil prepričanje, da bodo vsi Italijani, ki bodo imeli čast sodelovati z Visokim komisarjem, nadaljevali pričetno delo, kajti s tem

Ljubljanska Drama:

Anton Medved: »Stari in mladi«

Že ob uprizoritvi Ogrinčeve veselice »V Ljubljano jo dajmo sem zapisal, da je prav in lepo, če se slovensko osrednje gledališče zanima tudi za starejšo slovensko igranje ter jih poskuša s svojimi sredstvi in sposobnostmi oživiti in dvigniti iz pozabljenosti. Za Ogrinčev smodakali Medveda. Obe igri sta vzeti iz izrazito podeželskega ljudskega igrskega sporeda in sta bili tako že po svojem bistvu prvenstveno namenjeni za nepoklicno gledališče. Ali sta z uprizoritvijo na ljubljanskem odru zgubili ali pridobili? O Ogrinčevi igri sem že zapisal svoje mnenje, ki nikakor ni neugodno, naj ga zapiseš še o Medvedovi.

Najprej moram ugotoviti, da je štiridejanka »Stari in mladi« priznana najboljša Medvedova igra iz tako imenovane realistične smeri njegovega ustvarjanja. Vedeti pa je treba, da tudi ta nikakor ne dosega dramatičnih zahtev. Osebe so blede in brez poglobitve, jezik papirnat, dejanje neenotno, osnovni motiv nesrečno postavljen ob stran, problem starih in mladih docela neizčrpan in zgrabljen samo v naslovu. Vse to in še marsikaj drugega — slaboten začetek in razplet, revna dramatska gradnja, slogovna neizbrusjenost — vse to je Medvedovo igro tiščalo k tlom. Po podeželskih odrih so jo sicer uprizorjali, pred umetniško zahtevnejše gledalstvo pa nikakor ni mogla.

Vse to je čutil in vedel tudi režiser Milan Skrbinšek. Zato ga je mikalo, da se je lotil predelave Medvedove igre. Prav in lepo! Iz prejšnjih štirih dejanj je napravil tri. Nekaj romantičnih prizorišč je opustil. Strnil je nekatere zgodbe in jih premetil. Posebno za enotne zadnje dejanje mu moramo biti hvaležni. Kljub temu pa drži, da je igro v celoti tako slabo priredil, da bi bilo bolje, če je ne bi.

Ce se je Skrbinšek lotil predelave, bi moral poiskati Medvedovih slabosti. Nedvomno bi moral najprej Medvedove blede postavne oživiti. Dati bi jim moral globine, psihološke utemeljenosti in doslednosti. Vsega tega Skrbinšek ni storil. Druga Medvedova pomanjkljivost je njegova rahla dramatska zgradba, ki izvira iz popolnega nepoznanja odra ter njegovih skrivnostnih moči in slabosti. Prireditelj je praktičen poznavalec odra, igralec in režiser. S te strani mu torej ni manjkalo vednosti. Čudimo pa se, kako je mogel prvo dejanje — ekspozičijo, ki naj bi bila čimbolj zgoščena — tako nemogoče obremeniti s samim ničevnim govorjenjem. Skoraj enako se mu je godilo tudi v drugem dejanju, le v tretjem je imel srečnejše roko. Tretja huda napaka Medvedove igre je papirnat jezik. Reči moram, da so prireditelji vložili še bolj narejeni in prisiljeni. Kaj sploh nima poslušala za kmečko govorico, bogastvo pripodob in pisanost v izražanju? Četrta zgrešena Medvedove igre je neizčrpanost osnovnega problema starih in mladih. Prireditelj ga je nekako še bolj zanemarl in še bolj podčrtal stransko zgodbo okrog ponarejevalcev denarja. Kdo ve, če je to še Medvedu v prid in oporo.

Tako bi človek lahko razčlenjeval kar naprej in naprej, končni uspeh pa bi bil, mislim, nekako takle:

Da se je Milan Skrbinšek lotil prirejanja, predelave, prirojanja in popravljanja Medvedove igre, se ni greh. Celo prav je in potrebno. Greh pa je, da je delo izmislil in pokvaril. In še večji greh je to, da je prirojanjeval dal ponesrečeno predelavo občinstvu z izgovorom, češ da je izboljšava, »ki je za današnje občutje bolj na mestu, kakor pravi v Gledališkem listu nepodpisani pisec. Zapisati moram namreč trpko resnico, da je Medvedov izvirnik boljši in zaradi krajine odrsko uspešnejši kakor Skrbinškova prirojanje in razširitev.

Drugo vprašanje, ki ga moram ob tej uprizoritvi sprožiti, pa zadeva ljubezen do dela na odru posebej še ljubezen do domačih del. Mislim, da je v letošnjem igralskem letu to edino delo, ki je bilo prav nemarno prikazano. Kaj je že čutili konec resnega dela in naveličanje pred počitnicami? Kaj naj se edino v tem vidi notranja gradnja in načrtnost gledališkega repertoarja, da je ob koncu katastrofa ali vsaj znaten padež?

Režiserjeva roka je bila premalo opazna. Igralci so namreč vsak po svoje poskušali reševati svoje vloge, zato je bilo ponekod toliko nenaravno in nepotrebne stopnjevanosti v glasov in kretnjah, da je hudo motilo. Igralci se niso potrudili, da bi si vsaj besedilo prisvojili. Kje naj ga potem res oblikujejo in z njim ustvarjajo? Inscenator je bil tako zasilen, da bi ga lahko vsak podeželski poselek. Kaj res mislite, da je za kmečko igro vse dobro? Kaj res ne čutite, da je v naših kmečkih domovih pesem in notranja lepota, kakršne v mestu zaman iščemo? Kaj res mislite, da je z nekaj svetlimi podobami že vse opravičeno? Ne, gospodje, to je prehudo lahko vzeto, tudi za kmečke igre — in mogoče prav zanje — je treba dela in skrb, premišljevanja in študija, okusa in smisla. Po takih uprizoritvah iger iz kmečkega okolja pa je jasno, zakaj se že leta in desetletja v našem osrednjem gledališču ne moremo izkopati na zeleno vejico dobrega ljudskega dela.

O igralcih spričo vsega doslej omenjenega skoraj ne morem govoriti brez strahu, da se jim ne bi zgodila krivica. Starega Jamnika je poskušal podati Lipah. Žal je bil tako medel in neizdelan, tako nepraviljen na igro, da se kaj takega ne bi smelo več dogajati. Veliko več truda in prizadevnosti je pokazal Presetnik kot njegov sin France. Celo psihološko je posku-

služijo Italiji na tem skrajnem vzhodnem robu in so vredni bratov, ki se borijo in umirajo.

Eksc. Grazioli se je potem osebno zahvalil Kvestorju in njegovim sodelavcem in funkcionarjem, ki so na čelu raznih resorov.

V imenu vseh je izrazil obžalovanje zaradi odhoda in ponos vseh, ki so sodelovali z njim, podprefekt David.

Nato je Visoki komisar odredil pozdrav Kralju in Cesarju, Duceju in Oboroženim silam. Navzoči so odgovorili z mogočno manifestacijo za slavne bojevnike in za moža, ki jih vodi.

Na nemškem in hrvatskem konzulatu

Popoldne je Visoki Komisar opravil poslovilni obisk na nemškem konzulatu, kjer ga je zaradi odsotnosti generalnega konzula sprejel kancler dr. Bruno Liesenberg. Nato se je poslovil na hrvatskem konzulatu od konzula prof. Saliha Baliča.

Praznik topništva

Danes, 15. 6. 1943, ob prazniku topniškega orožja, ima 1. topniški polk »Alpski lovci« svojo slavo. Ob tej priliki bodo priredili na vezbalšču z ovirami v Linhartovi ulici telovadno-sportno prireditve, h kateri je povabljeno tudi prebivalstvo. Prireditve se začne ob 17. in se je bodo udeležili častniki, podčastniki ter topničarji tega polka.

Otvoritev športne razstave v Jakopičevem paviljonu

V soboto dopoldne je bila v našem mestu odprta dolgo in težko pričakovana športna razstava, to je razstava športne umetnosti in turističnega letaka. Vso zamisel je zasnoval in končno tudi izvedel zaupnik CONI-ja pri Visokem komisarjatu, comm. Buratti. Seveda je imel v domačih športnih in turističnih ustanovah dobre pomočnike, sodelovali pa so tudi domači umetniki in člani Zveze profesoristov.

Otvoritvene razstave se je razen še ostalih odličnikov udeležil tudi šef kabineta comm. Bisia, ki je zastopal Visokega komisarja, Zvezni tajnik Orlandini z zveznimi tajniki, dalje ljubljanski župan genral Leon Rupnik, podžupan comm. Tranchida, divizijski poveljnik Perni, general Fava, kapitan Nicoletta, ekspert pri Zvezi profesoristov in umetnikov ter predsednik Zveze inž. Pirklajer.

CONI je zastopal osrednji predstavnik Baglini. Vsi navzoči so si po otvoritvenem nagovoru ogledali lepo športno razstavo ter z zanimanjem ogledovali razstavljene športne in umetniške motive. Čestitali so umetnikom in prirediteljem, prvim za razstavljena dela, drugim pa za krasno urejeno in organizirano razstavo. — O sami razstavi pa med tednom še kaj več.

ga moral bolje obdelati, da ne bi bil zmerom enak — v kupčiji in v ljubezni. Manjše vloge so imeli še Verdonik kot Tine ter Blaž in Benedičič kot orožnika. Posebno prvi je bil zadovoljiv, le premalo kmečki, preveč Verdonik.

Ob koncu naj ugotovim, da si naši igralci precej napačno zamišljajo kmetca in njegovo neposrednost. Poskušaj si — nekateri vsaj — priklicati v življenje spet Kodra in Murnika. Ne samo široka kretnja, ne samo udarec ob mizo, ne samo visoki škornji, ne samo zgrbljen hrbet in roke v žepih — še kaj drugega je treba pri podajanju kmetca. Ne bodimo samo zunanje robati in grobi, bodimo tudi notranje močni in neposredni!

Koncert komorne trojice

Nad letošnjo glasbeno sezono se sicer ne moremo pritoževati, saj smo slišali celo vrsto raznih glasbenih prireditev, vendar smo koncert »Komorne trije« nekako željno pričakovali. In morda so bile ravno te mnogostevilne glasbene prireditve vzrok, da petkov koncert ni bil tako številno obiskan, kakor je po svoji vrednosti zaslužil, bolj, kakor pa marsikatera letošnja prireditev podobne vrste, ki je bila prirejena bolj zaradi »ponareditve« ali da bi se pridobil sloves »svetovnosti« vsaj v ožjem pomenu besede.

Petkov komorni večer je bil večer lepe, preproste, skromne, vsakemu zdravemu čutu prikladne glasbe, brez raznih olepševalnih priveskov. Bil je večer globoke priščnosti, kjer ni nič dišalo po frakiriji. Trojica se je pojavila pred nami, češ: evo nas, vaši smo, bodite še vi naši. Pa so tako tudi lahko rekli. Program so odlično naštevali in ga ravno tako tudi izvedli. Pokazali so, da ni tisto lepo, kar je »kunština«, ampak tisto, kar je naravno, kar pride od srca, tisto, kar je naravno, zdravo, brez okrasov, brez velikopoteznosti in razteznosti. Pokazali pa so tudi, da so take prireditve prave smernice za pravilno vzgajanje in pojmovanje resne in resnične glasbe. Prireditelj, ki naredi nate vtis gromozanskosti in silovite kunštosti, je vedno nevarna. Počutili se kakor muha v močniku.

O Lipovšku in Šedlbauerju ni več kaj povedati, saj smo jih že navajeli. Oba sta precizna igralca, ki obvladala instrument z dušo in do dna duše. Mladi Dermelj vedno bolj kaže, da se o njem nismo motili. Njegov ton je nežen, mehak kakor vosek in plemenit. Z naslado poslušaj njegovo igranje, ki je prepričevalno. Zlasti je bilo to tam, kjer se je lahko sprostil, n. pr. v Pizzettijevi Septemberski rapsodiji.

Program je bil lepo izbran: Beethovnov Trio v e-molu je delo močne problematike, grajeno v globino, delo močnih zapletov, delo nemirnega, vrtajočega, vedno iščočega, vase pogreznjenega duha. Pizzettijeva Septemberska rapsodija je delo, ki ne pozna tolikšne problematike. Grajeno je bolj na površini kakor v globini. Ne dela si Bog ve kako velikih življenjskih vprašanj, ampak jemlje in opisuje življenje, kakor je.

Dvočakovo delo Dumky pa je sinteza obeh, delo, ki niha iz višine v globino. Človek bi re-

kel, da je grajeno po shakespeareu, ki ima objeto v sebi življenje v vseh oblikah. Trojci iz srca želimo mnogo uspehov, in dokler bo ostala v ozračju tako priščenega in naravnega razmerja do umetnosti, smo prepričani, da bodo vsi zadovoljni: trojica in poslušalci. — Obenem se zavedamo, da imamo v trojici dvojce: pravilno glasbeno vzgajanje in lepo umetnost.

Opozorilo potrošnikom kuriva

Dogaja se, da mnogi izmed potrošnikov nimajo potrebne uvidenosti in v današnjih izrednih časih odklanjajo prevzem šentjanskega in kočevskega premoga od trgovcev s kurivom ter zahtevajo, da se jim dobavi le trboveljski premog, katerega je na razpolago znatno manj kakor domačega.

Ker trgovci morajo prevzeti polovico domačega premoga, ako bodo dobili ostanek trboveljskega, bi gornji postopek v svojih posledicah onemogočil izvrševanje razdelitve premoga in bi pomenil protiziranje enih strank na škodo potrpežljivosti drugih. Zato je Pokrajinski svet korporacij izdal odredbo z dne 4. t. m., št. 1399, po kateri se mora vsem strankam brez izjeme, ko zahtevajo premog, najprej dobaviti polovica v šentjanskem, odnosno kočevskem premogu, kateri od obeh bo pač na razpolago ob času dobave, in se jim šele nato, ko so prevzele polovico pripadajočih količin premoga iz navedenih rudnikov, sme dobaviti ostanek v trboveljskem premogu. V nobenem primeru trgovci ne smejo postopati obratno in so osebno odgovorni za pravilno izvrševanje razdelitve kuriva.

Nakaznice za kurivo se glasijo na premog kot tak ter drva in ne dajejo zato strankam nobene pravice zahtevati dobavo izključno trboveljskega premoga. Strankam, ki odklanjajo prevzem najmanj polovice šentjanskega premoga, bodo nakaznice za kurivo razveljavljene. Trgovci s kurivom so dolžni javiti imena takih strank in številke nakaznic v svrhu nadaljnega postopka Pokrajinskega sveta korporacij.

Opozarjamo na gornje besedilo citirane odredbe Pokrajinskega sveta korporacij in priporočamo potrošnikom, da jo v lastnem interesu upoštevajo ter pobijajo z naročili premoga sedaj, ko je dana prilika za takojšnjo dobavo.

Sindiklat trgovcev s kurivom.

Umrl nam je naš ljubljenski soprog, oče, stari oče, brat in stric, gospod

Josip Mazi

železniški inšpektor v pokoju

v starosti 97 let. — Pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 15. junija 1945, ob pol 3 popoldne z Žal, iz kapelice sv. Krištofa na pokopališču k Sv. Križu

Ljubljana, dne 12. junija 1945.

Globoko žalujoči:

Ana, soproga; Ida, Olga, hčeri; Gvidon, vnuk, in ostalo sorodstvo

Zaključni telovadni nastop za leto XXI.

Ljubljana, 15. junija.

Ljubljanski Stadion je pri letošnjem telovadnem nastopu nudil zares zanimiv prizor. Krog in krog arene po stopnišču prav do vrha amfiteatra se je gnetlo številno občinstvo. Tudi tribune so bile polne zastopnikov oblasti in povabljenih gostov.

V tem veličastnem okviru, ki ga je pozivila zelena višina krog in krog, kjer so plapolale na mlajih tribavinah, se je odražala obsežna arena, v kateri so bile razporejene množice mladine v beli in sinji športni uniformi. Nad 2000 učencev ljubljanskih meščanskih in srednjih šol se je pripravljalo na začetek končnega telovadnega nastopa.

Prireditve so se udeležili: podprefekt David, kot zastopnik visokega komisarja, poveljnik topništva pri armadnem zboru, kot zastopnik eksc. Gambare, zvezni tajnik s podtajnikom Sellonijem in Capurum, zastopnik škofa, župan, kvestor, čelnik glavnega stana pri armadnem zboru, povelj-

nik prvega topniškega polka ter mnogo drugih častnikov ter krajevnih uradnikov.

Dvignili so zastavo, nato so se telovadei s kratkimi in natančnimi premiki razpostavili na določena mesta in začeli z nastopom. Nastop je potekal skladno in popolno ra poveljevanje centuriona Maraschina. Množice telovadcev obeh spolov so prihajale druga za drugo v zelo kratkih presledkih. Moški so vaje delali na štetje z glasom, ženske pa ob zvokih godbe, ki je mladencem dajala priliko, da so gibom vtisnile zbrani občutek ljubkosti in elegancie, ki se deklicam tako podaja.

V presledkih med prostimi vajami so druge skupine dajale dokaz o sprotnosti in doseženi popolnosti v vajah s kiji in obroči.

Telovadna prireditve je potekla med kar se da živim zanimanjem navzočih, ki so pogosto ploskali, zajeli po živi simpatiji in odkritosrčnem za- doščanju.

S slovesnim obredom enenmanja zastave se je končal nastop, ki je v vseh pustil prav radostne spomine.

Lepo uspela vojaška športna prireditve

Preteklo nedeljo so ljubljanski vojaški športniki slavili svoj lep športni praznik. Ves športni spored, ki so ga izvedli, je bil lahko za vzor športnega navdušenja, yestnega pripravljanja in železne športne discipline. Velika športna prireditve je bila na lepo okrašenem stadionu, kjer se je do začetka tekmovanja zbralo, lahko rečemo, nekaj več kot 5000 gledalcev, predvsem vojakov, ki so z velikim zanimanjem in navdušenim navijanjem bodrili svoje ljubljence. Stadion je bil praznično okrašen z državnimi zastavami, s prapori stranke in zelenjem. Posebno okusno je bila okrašena glavna tribuna, kjer so se zbrali do začetka tile odličniki: Visokega komisarja je zastopal comm. viceprefekt David, generala Fava in Perni kot predstavnika vojaških oblasti, dalje Zvezni tajnik Orlando Orlandini, mestni župan general Rupnik in še številni drugi.

Atletske discipline

Ves nedeljski šport se je začel v dopoldanskih urah: na sporedu so bila najprej izločilna tekmovanja, popoldne pa so bile na sporedu finalne tekme.

Najzanimivejše popoldanske športne discipline — za častnike so bile: tek na 100 m, tek na 1000 m z zaprekami. — Dalje smo videli pri nas še malo znano atletsko disciplino — vlečenje vrvi, ki je posebno navdušila številne gledalce. Zmagali so postavni atleti iz

divizije »Isonzo«, ki so v zagrizeni borbi premagali svoje najmočnejše nasprotnike.

V odmoru med nogometno tekmo so odšli na 10 km dolgo pot vojaške patrulje. Vsaka je štela pet mož. Na poti, ki je vodila tudi po Rožniku, so morale patrulje tudi streljati, kar je veljalo za končno oceno. Po končani tekni so se te vrstile na stadion.

V osredju vsega nedeljskega vojaškega športnega nastopa pa je bila težko pričakovana nogometna tekma med

Venezia Giulia : Vojaško predstavništvo 1:1

Vojaško predstavništvo je povabilo na prijateljsko tekmo mlade in talentirane igralce iz Venezije Giulije. Naše domače vojaško predstavništvo se je za srečanje dobro pripravljalo in je bilo v večjih rokah domačega trenerja-častnika. — Tekma sama je končala neodločeno z rezultatom 1 : 1, kar je še najboljši dokaz moči obeh nasprotnikov, čeprav moramo priznati, da so imeli gostje v polju mnogo več od igre kot domači igralci.

Z igro gostov moremo biti zadovoljni, saj so nam pokazali hiter in borben, toda vseskozi fair nogomet, ki ni nikoli prestopil meja športne dostojnosti. Igralcem nastopajočih enajstoric se pozna smotrni trening in dobra šola, pa tudi postavno so takšni, kakršni morajo biti

dobri nogometaši. Igra je v peklenskem tempu valovila iz polja v polje in to ne le v začetku igre, ampak je tempo bil takšen prav do končnega sodnikovega odpiska. Kondicija je bila torej prav dobra. Videli smo lep nogomet, pogrešali pa smo strelco na vrata. Nekaj jih je sicer bilo na obeh straneh, vendar pa iz bližine vrat. Strelco izven 16 m prostora skoraj ni bilo. Vodilni gol so zabili domači, vendar pa so kratko za tem igralci Venezije Giulije izenačili. Tekmo je vodil zelo avtoritativno sodnik Clementi iz Gorizije.

Nedeljski vojaški športni nastop je bil vzoren v vsakem pogledu. Točka je sledila točki po točno določenem vrstnem redu. Duša vsega tega aparata je bil atletski trener in kapitan Cumar. Njegova je pretežna zasluga, da je prireditve tako lepo uspela.

Prireditve je nudila zgovorno sliko, kako tesno sta kljub vojnemu času povezana med seboj šport in vojaška dolžnost. Pokazala pa je tudi, da so dobri športniki tudi odlični vojaški in obratno. Vsi prisotni so bili zadovoljni s tem, kar so videli in prepevajoč so zapuščali naš krasni stadion.

Domače nogometne tekme

Mars : Hermes 7:0 (2:0)

Mars je imel s prvenstvene borbe s Hermesom še neporavnani račun, saj vemo, da je prvenstveno tekmo zasluzeno izgubil s 3:0. Včeraj se je hotel malo rehabilitirati in mu je v polni meri uspelo, saj je odpravil Siskarje kar s sedmimi goli razlike. Hermes je razen enega igralca nastopil kompleten, dal pa je v celoti slab nogomet, mnogo slabši, kakršnega nam je prikazal v zadnjih svojih srečanjih. Marsovci pa so se postavili s svojimi čisto spremenjenimi vrstami. Krilo smo videli v vlogi srednjega napadalca, srednjega napadalca v vlogi stranskega krilca itd. Zamenjave so se, vsaj po rezultatu sodeč, dobro obnesle in tudi igralci so Marsovci prav lepo. Hermesani so se precej časa uspešno upirali, vendar pa so pozneje, ko je padel prvi gol, znatno popustili in Mars je zagospodaril na igrišču. Ni pozabil streljati na gol; sedemkrat so potresli nasprotnikovo mrežo. Mars je nedeljsko inago zaslužil. Želim, da ne bi s takšnimi tekmami dobival samo prijateljskih tekem, ampak da bi spravil nekaj točk tudi še v nadaljnjih prvenstvenih tekmah. Tekmo je dobro sodil g. Zajec.

Mladika : Tobačna tovarna 4:3 (2:2)

Hermes ml. : Zabjak ml. 3 : 0.
Vič ml. : Mars ml. 1 : 0.
Mars ml. : Zabjak ml. 1 : 1. Žreb je odločil Marsa za zmagovalca.

LJUBLJANA Koledar

Torek, 15. rožnika: Vid, mučenec; Modest, mučenec; Landelin, opat; Libija, mučenica.
Sreda, 16. rožnika: Il. kvatre; Fr. Regis, epoznavalec; Ludgarda, devica.

Obvestila

Sprejemnega izpita iz telovadbe bodo oproščeni samo oni učenci, ki so bili telovadbe oproščeni v preteklem šolskem letu. Če pa želi še kdo biti oproščen, mora vložiti vsaj do 18. t. m. pri ravnateljstvu, kjer se je zglasil za sprejemni izpit, prošnjo na obrazcu, ki ga dobi pri Zveznem poveljstvu Gila.

Zadnji dan cepljenja proti davici je binkoštni torek, 15. t. m., ter opozarjamo vse zamudnike, naj gotovo pripeljejo otroke v mestni fizikat v Mestnem domu k temu obveznemu cepljenju, da jih zavarujejo pred davico.

Obvezno cepljenje zoper tifus se je v mestnem fizikatu začelo na binkoštni ponedeljek. Opozarjamo lastnike in uslužbence vseh obratovalnic za živili, torej vseh gostiln, izkuhov, restavracij, mlekar, mesarij, branjarij, pekarij, slaščičarn in podobnih obratov, prav tako pa tudi vse perice, da bo obvezno cepljenje zoper tifus trajalo samo ta teden ter morajo priti k cepljenju prav vsi, da pozneje ne bodo imeli sitnosti ali celo kazni. Cepljenje bo vsak dan od 7 do 9. Moški naj pridejo v ambulatorij v Mahrovci hiši na Krekovem trgu 10, ženske pa v mestni fizikat v II. nadstropju Mestnega doma. Spet ponavljamo, da uživanje zaščitnih tablet proti tifusu ne povzroča nikakih težav in nobene reakcije, pač pa tako cepljenje nudi za več mesecev varstvo pred obolenjem za to nevarno boleznijo. Opozarjamo tudi, da je treba tablete uživati na tešče, ker sicer ne učinkujejo.

Obročkan kanarček se je na binkoštno soboto dopoldne zaletel v sobo št. 33 mestnega tehničnega urada na Nabrežju 20. septembra, kjer ga lastnik dobi.

Ljubljansko gledališče

Drama:

Torek, 15. junija ob 18.30: »Skupno življenje«.

Premiera. Red premierski.

Sreda, 16. junija ob 18.30: »Stari in mladi«.

Red četrtek.

Četrtek, 17. junija ob 18.30: »Skupno življenje«.

Red četrtek.

Petek, 18. junija zaprto.

Opera:

Torek, 15. junija zaprto.

Sreda, 16. junija ob 18: »Vnebovzetje B. D. M.«.

Red sreda.

Četrtek, 17. junija ob 18: »Traviata«. Izven.

Petek, 18. junija ob 18: »Tiha voda«. Red A.

Binkoštni prazniki v soncu in lepoti

Ljubljana, 15. junija.

Sveti Anon Padovanski je letos binkoštoval. Izredna koledarska redkost v XX. stoletju, ko so bili binkoštni prazniki letos pomaknjeni tako daleč na konec pomladi, saj smo imeli n. pr. leta 1940. binkošti kar dober mesec poprej.

Mnogi meščani so se po stari tradiciji pripravili na birmovanje. Nekateri botri so radi in dobrodušno sprejeli breme botrovo in so vezali birmo revnejšim birmancem. Času primerno so jih nalo tudi obdarovali. Birma pa je letos v stolnici bila v znamenju skromnosti in preprostosti. Vse je bilo nekam bolj po domače, ko se pred stolnico ni razvijala parada luksuznih avtomobilov, marveč so vozili čili konjički, vprešeni v čedne zapravljičve in kočije.

Med občinstvom, ki je prihajalo v nedeljo, kakor tudi v ponedeljek pred stolnico opazovat botre in birmance, je vzbudil pač največje zanimanje prileten boter, ki je k birmi pripeljal kar deset birmancev, krepkih in zdravih dečkov.

Letos je bilo število birmancev in birmank manjše kot druga leta. Zato birmanje tudi ni tako dolgo trajalo kot običajno. Lepa je bila cerkvena slovesnost v nedeljo, ki jo je opravil vladika škof dr. Gregorij Rožman. Pa tudi v ponedeljek je bila stolnica torišče vzpodbudni cerkveni slovesnosti, ko je bil drugi dan birme.

Sezona za borovnice

Dnevi binkoštnih praznikov so potekali lepo. Bilo je mnogo sonca, toda tudi nekoliko hladnih kapljic dežja je nebo poslalo na vsa polja. Ponoči od nedelje na ponedeljek je nekoliko deževalo. Močnejši naliv je bil okoli četrte ure jutraj v ponedeljek. Zato je bilo ozračje oba dneva nekoliko hladnejše, kakor je bilo pričakovati, ko je bil napovedan silen vdor vročine. Val vročine ni dosegel Ljubljane.

Oba binkoštna dneva sta izzabila posameznike in cele skupine prebivalstva na Golovec in Rožnik. Po vseh gozdovih je kar mrgolelo ljudi s košaricami in lončki, s košarami in lonci. Nabil-

rali so sladke borovnice. Binkoštno nedeljo so ljudje tudi v pogledu nabiranja borovnic praznovali. Toda ponedeljek je bil dan — prvi dan za borovničarje in borovničarice. In zvečer so se vračale skupine nabiralcev in nabiralk, zadovoljnih in veselih. Vsakdo je nosil domov po več litrov borovnic. Nekdo, ki ljubi račune, je bil mnenja, da so ljudje oba dneva nabrali do najmanj 1000 litrov borovnic. Da so jih veliko nabrali, je pokazal tudi ljubljanski živilski trg, ko je bil prostor za gozdne sadeže že zgodaj dobro zaseden. Tja so ženske prinašale kar cele košare, lonce, kangle in druge posode borovnic.

Narodni muzej ob binkoštih

Mnogi botri so na binkoštno nedeljo peljali svoje birmance v Narodni muzej, da so si tam ogledali vse naravne, umetniške in druge zanimivosti. V nedeljo je bil muzej že drugi odprt. Že ob 1 je bil velik naval mladine in drugega občinstva. V dobrih dveh urah so obiskovalci prehodili vse dvorane v pritličju in v I. nadstropju.

Kakor prvo nedeljo tako je tudi na binkoštno nedeljo imel največ obiskovalcev velikanski mamut, ki je postavljen v prvi pritlični dvorani na desno od avle. Okostje mamuta je šele dalo človeku nazorno sliko, kako grozovanska in strahotna je morala biti ta žival, ta predpotopni slou, prednik sedanjega slona, ki je še vedno v primeri z drugim živalstvom orjak in velikan. Okostje je tako veliko kot dvorana sama. Napram temu mamutu je pravi pritlikavec jamski medved, ki je poleg njega razstavljen. Tudi na binkoštni ponedeljek je bil obisk muzeja velik.

Kakor je še vsem dobro v spominu, so okostje mamuta, ki ga sedaj razkazujejo v muzeju, našli l. 1938. pri Kamniku v naplavinah Nevljice. Takrat se je javnost silno zanimala za vsak najmanjši rezultat izkopavanja mamutovih kosti. Nekateri so bili neverni in so dvomili, da bi bile to kosti tega predpotopnega velikana. Strokovnjaki-znanstveniki pa so potrdili mnenje o pravem mamutu. V muzeju razstavljeni okostnjak je bil z največjim trudom, z največjo pazljivostjo in natančnostjo sestavljen.

UMRL JE DANES OB POL ENIH NAŠ LJUBLJENI
DOBRI OČE IN TAST, GOSPOD

**JOŽA
GOLDSTEIN**

BIVŠI OPTIK IN TRGOVEC

POGREB NEPOZABNEGA POKOJNIKA BO V TOREK,
DNE 15. JUNIJA 1945. OB TREH POPOLDNE Z ŽAL,
IZ KAPELICE SV. ANDREJA NA POKOPALIŠČE K
SV. KRIŽU.

PROSI SE ZA TIHO SOŽALJE.

LJUBLJANA, DNE 15. JUNIJA 1945.

ŽALUJOČI RODBINI:

POGAČNIK — GOLDSTEIN

A. S. VAN DINE:

43

BOGINJA MAŠČEVANJA

KRIMINALNI ROMAN

»Da. On mi je vedno vse zaupal, ker je vedel, da imam Meryt-Amen rad kakor oče.«

»Pa kdaj vam je to zaupal?«

»Pred leti. V Egiptu je bilo.«

»Kdo pa je še vedel, Hani, za to volilo?«

»Mislim, da so vedeli vsi. Gospod Kyle mi je to povedal pred dr. Blissom, jaz pa sem — to pač ni nič čudnega — sporočil novico Meryt-Amen.«

»Ali je tudi gospod Salveter to vedel?«

»Njemu sem jaz povedal.« V Hanijevem glasu je bil nek čuden poudarek, ki ga tedaj še nisem mogel razumeti.

»Pa ste to povedali tudi Scarlettu?« Vance je dvignil oči in začel opazovati Egiptana tako, kakor da se prav nič ne zanima zanj. »Vi pač niste vzor človeka, ki zna kakšno stvar držati v tajnosti.«

»Jaz tega nisem smatral za kakšno skrivnost,« je odvrnil Hani.

»Saj to vidim.« Vance je vstal in odšel k samovarju.

»Ali morda slučajno veste, če je v Kylejevi oporoki omenjen tudi gospod Salveter?«

»Ne bi mogel zanesljivo povedati.« Hanijeve oči so se sanjavo ustavile na steni pred njim. »A iz gotovih pripomb gospoda Kyleja pa pač lahko sklepam, da je v oporoki tudi gospodu Salvetru precej zapustil.«

»Imate vi radi gospoda Salvetra, Hani?« Vance je privzdignil zgornji del samovarja in pogledal vanj.

»Upravičeno lahko trdim, da je zelo dober človek.«

»To na vsak način! Vance se je lahko nasmehnil in postavil gornji del samovarja nazaj na svoje mesto. »In zaradi svojih let je dosti bliže gospe Blissovi kakor pa dr. Bliss.«

Haniju so se oči nalahno zalesketale in kazalo je, da bo vsak hip skočil vanj. A bil je to le trenutni popadek. Počasi je prekrizal roke ter obstal kakor sfiga, tih in s svojimi mislimi nekje daleč.

»Gospa Blissova in gospod Salveter bosta zdaj, ko je Kyle umrl, oba bogata.« Vance je spregovoril te besede brez kakšnega posebnega poudarka in je pri tem opazoval Egiptana. Po kratkem molku je vprašal: »Pa kaj bo zdaj z doktorjevimi izkopavanji?«

»Verjetno se bodo končala,« effendi.« Čeprav je bil Hanijev glas enoličen, so njegove besede vendar razodevale neko zmagoslavno zadovoljstvo. »Zakaj bi bilo dovoljeno pustošiti kraje, kjer počivajo naši plemeniti faraoni?«

»Tega pa res ne vem,« je odvrnil Vance hladno. »Dragocene stvari, ki so jih izkopali, so le redkokdaj upoštevanja vredne. Edino kitajsko izkopanine so nekaj vredne kot umetnine. Vse sodobno lepiznanstvo izhaja od Grkov... A zdaj ni primeren trenutek, da bi razpravljali o stvarjalnem čutu... Vrnimo se rajši k dr. Blissovim raziskavanjem. Ali je možno, da bi gospa Blissova hotela še dalje dajati denar za raziskovalna dela svojega moža?«

Hanijev obraz se je zmračil.

»Seveda je mogoče. Meryt-Amen je zvesta žena. Nihče ne more nikdar povedati, kaj kakšna ženska namerava.«

»Večkrat sem že slišal to od kakšnega človeka, ki se je bil nekoliko bolj poglobil v žensko duševnost,« je pripomnil Vance skoraj šaljivo. »Pa tudi če gospa Blissova ne bi hotela nadaljevati z izkopavanji, bi bilo gospoda Salvetra spričo njegovega navdušenja za egiptologijo lahko pregovoriti, da bi podpiral doktorja z denarjem.«

»Proti želji gospe Meryt-Amen gotovo ne...« je pripomnil Hani, potem pa v hipu umolknil.

»Mislim, da boste skušali pregovoriti gospo, naj ne podpira svojega moža, da bi dokončal svoja izkopavanja,« je dejal Vance.

»Ah, ne, effendi,« je odkimal Hani. »Ne domišljam si, da bi lahko dajal komu kakšne nasvete. Ona že ve, kaj hoče in njena zvestoba in pravičnost do dr. Blissja ji bo že nasvetovala pravilno odločitev, pa naj bi ji jaz dejal kar koli.«

»E, Hani, pa mi povejte še tole: Kdo pa naj bi po vašem mnenju imel največjo korist od smrti gospoda Kyleja?«

»Intefov duh.«

Vance je dvignil glavo in ga ježno pogledal.

»Oh, seveda, prav gotovo... Pa še kakšno korist!« je pomrmral.

»Vprav zato se je bil Sakhmetin duh davi vrnil v muzej,« je nadaljeval Hani kakor tisti, ki se mu sanja, »in je do smrti udaril skrunilca...«

»In mu potem,« je segel v besedo Vance, »potisnil v roko strokovnik, položil doktorjevo zaponko k njegovemu truplu ter zapustil krvave stopinje na poti proti Blissovi delovni sobi... Prav posebno hitro ne bi bilo vse to. In vaša boginja maščevanja ni preveč prikupna. Nič kaj preveč lepo ni, veste, če kdo skuša kaznovati nedolžnega človeka za zločin, ki ga ni storil. Pozorno je motril Egiptana skozi na pol zatrte oči, nato pa se sklonil naprej. Ko je spet spregovoril, je bil njegov glas strog. »Vi skušate nekoga zagovarjati, Hani!... Koga?«

Hani je globoko vzdihnil in zenici v očeh sta se mu raztegnili. »Povedal sem vam vse, kar vem, effendi,« je dejal čisto potihem. »Mislim, da je Sakhmet...«

»Nehajte že s tem!« ga je na kratko ustavil Vance. »Potem je privzdignil rame, naredil šobo in pomrmral: »J a v a b u l a h m a q S a k u t.«

* Stari arabski pregovor, ki pomeni: Norcu odgovoriš le, če molčiš.

7.

Umirajoči oče jim je zdaj povedal svojo oporoko:

»Zdaj sem vam razdelil vse svoje imetje: tri sekire drvarice, tri dobre nauke za prabo žoljenje in tri krušne hlebčke. Delajte, hodite in žolite kot bratje skupaj in se vam bo dobro godilo. — Vedite tudi, da vas bo moja duša spremljala povsod in pri vseh vaših delih ter opravkih!«

8.

Njih oče je nato pomirjen zaspal za vedno. Zbili so zanj surovo krsto in križ ter ga odnesli v dolino. Po očetovem pogrebu so vzeli vsak svojo drvarsko sekuro in vsak svoj črni hlebček ter odšli z visoke planine v svet dela in kruha s iskat. Za njimi pa je plaval očetova duša, da bo nadzorovala njih dela in pota.

9.

Trije bratje hodijo lepo skupaj, hodijo in pridejo do cvetoče lipe sredi križpotja; sedejo v njeno senco, med dišeče cvetje pa se zaplete očetova duša in gleda nanje. Tedaj spregovori najstarejši:

»Tu se ločijo tri poti; za vsakega bo ena! Najmlajši se je temu protivil, a starejša brata sta vztrajala pri tem.

Med vejami je tedaj zajokala drvarjeva duša...

Madžarski tisk ostro obsoja angleško-ameriške letalske napade na italijanska mesta. List »Maganag« piše: »Ves omikani svet, ki mnogo dolguje italijanski civilizaciji, ne more, da ne bi obsojal divjaskih napadov angleško-ameriških letal.«

»SLOVENSKI DOM«

izhaja vsak delavnik ob 12. Urejuje: Mirko Javornik. Izdajatelj: inž. Jože Sodja. Za ljudsko tiskarno: Jože Kramarič, vsi v Ljubljani. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Ljudska tiskarna, Kopitarjeva 6. Telefon 40-01 do 40-05. Mesečna naročnina 11 lir, za tujino 20 lir. — Posamezna številka 50 cent.

»Ne damo se!«

Sovražnik nam lahko poruši mesta, spomenike in vse stvaritve italijanskega genija, volje do neodvisnosti in življenja ne bo uklonil

Milan (DNB). Za tretjo obletnico, odkar je fašistična Italija šla v vojno, prinašajo »Relazioni Internazionali« pod naslovom »Ne damo se!« članek, v katerem beremo naslednje: Vsa Italija je postala en sam strelski jarek v prvi bojni črti, ki ga bomo brez ozira na žrtve branili do zadnjega, zakaj Italija s tem, da zmaguje v strelskih jarkih, brani svojo čast in življenje.

Kakor poudarja omenjeni ugledni italijanski list, je šla Italija v vojno tedaj, ko ni bilo za dosego narodnih ciljev na razpolago nobene drugega sredstva več, in ko je prišel trenutek, ko naj se odloči, ali mora res Italija

postati država druge vrste. Danes dejstva potrjujejo, da je ta vojna za Italijo narodna nujnost. Danes italijanski narod dobro ve, kakšne namene ima sovražnik, in tudi dobro ve, kaj nasprotnik o njem misli.

V teh trdih časih, tako končuje člankar svoja izvajanja, »kakor tudi v vseh tistih, ki jih utegne bodočnost še prinesiti, Italija odločno naznanja: Ne damo se! Sovražnik lahko uniči naša mesta, lahko razdene naše spomenike ter z zemljo zravna čisto določne in stoletja stare stvaritve italijanskega genija, nikdar pa ne bo mogel ukloniti volje Italije do neodvisnosti in življenja.«

Zažigalne ploščice orožje proti žitnim poljem

Med nevarne stvari, s katerimi sovražnik skuša uničiti poljske pridelke, zlasti bogata žitna polja, spadajo tako imenovane zažigalne ploščice, ki so od vseh še najbolj zahrbtnje. V naslednjem nekaj pojasnili, kakšne so te ploščice in kako se vžigajo.

So to majhne bele ali barvaste ploščice iz celuloide. Navadno imajo obliko kvadrata, čigar stranica meri 5 cm. Nekatere vrste teh ploščic so seveda tudi večje in se uporabljajo v posebne namene, recimo tam, kjer bi bile male ploščice premalo učinkovite. Sredi te ploščice je majhna okrogla odprtina v premeru pol drugega centimetra, v kateri je pritrjena kroglica belega fosforja (ki se pri stiku z zrakom užge), zavita v majhno tenčico, ki je na zažigalno ploščico pritrjena z dvema sponkama.

Zažigalne ploščice imajo shranjene navadno v vodi ali pa v kakšni drugi tekočini, s katero se omenjena tenčica napoji in s tem preprečuje, da bi se fosfor, okrog katerega je ovita, užgal že takoj v prvem trenutku, ko letalo od-

vrže zažigalno ploščico. Pozneje pa tekočina izhlapi, fosfor se posuši in zagori ter tako z lahkoto užge celuloidno zažigalno ploščico. Ploščica gori s približno 20 cm visokim živim plamenom običajno le nekaj minut.

Morda se bo kdo smejal na račun učinkovitosti tega drobnega napadalnega sredstva, a vedeti je treba, da eno samo sovražnikovo letalo lahko zažene na deset tisoče takšnih zažigalnih ploščic in da se te ploščice v primeru deževnega vremena ali vsaj če je zrak močno vlažen, užgo šele po nekaj urah, včasih celo čez več dni.

Kako jih pogasiti

Kakor je vselej, kadar kdo nastopi s kakšnim novim orožjem, prvo vprašanje, kako poskušati primerno protiorožje, je bila tudi pri teh zažigalnih ploščicah, čim so začele deževati z neba, prva misel, kako jih pogasiti in narediti neškodljive. Pest zemlje ali kozarec vode zadostuje, da pogasijo gorečo zažigalno ploščico.

Toda treba je paziti na to, da fosfor povsem zgori, zakaj utegne se sicer zgoditi, da kdo tisto pest zemlje odstrani ali da se vlažna tenčica, v katero je fosfor ovit, posuši, in se potem ploščica nenadno spet užge. V primeru, če zažigalna ploščica pade na kraj, kjer v bližini ni nobenih vnetljivih stvari, ki bi bile količnik vredne, je najbolje, če kar pustimo, da ploščica vsa zgori. V nasprotnem primeru pa jo velja zabrskati s prstjo ali politi z vodo ter jo potem odnesti na kraj, kjer ni nobene nevarnosti, da bi naredila kaj škode, jo tam pustiti, da povsem zgori, ali pa jo zakopati vsaj pol metra globoko v zemljo. Tako je treba ravnanje tudi s ploščicami, ki se še niso bile užgale.

Kako se vnaprej zavaruješ pred njimi

Potem nastaja tudi vprašanje, ali se je mogoče na kak način pred takšnimi zažigalnimi ploščicami že vnaprej primerno zavarovati. Odgovor je trdilen. Prvi tak ukrep obstoji v tem, da ima vsaka vas ali celo vsaka kmetija posebni zaščitni oddelek, posebno stražo, ki je dobro izurjena in opremljena z lopatami, krampi in drugim potrebnim orodjem, imeti pa morajo seveda na razpolago tudi dovolj vode in posode zanje. Poleg tega pa je treba paziti tudi na to, da se žito čimprej spravi s polja in da se nizko požanje. Tam, kjer so širna žitna polja, je pametno, če kmetje ne začno žeti kar od kraja, pač pa da požanjejo žito najprej v gotovih pasih, širokih 5 do 10 metrov, ki se vlečejo pravokotno na smer vetra, tako da se ogenj sprizko vetra ne more naglo razširati. Tudi pri tem, ko devajo žitne snope v kupe, naj kmetje pazijo, da ti kupi ne bodo narejeni drug za drugim v smeri, v kateri običajno piha veter, ker bi se v tem primeru utegnili zgostiti, da bi se ogenj z lahkoto in naglo razširil od kupa do kupa in bi potemtakem v gotovem času vse žito zgorelo, čeprav je bilo že požeto. Kupi naj bodo tudi v primerni razdalji drug od drugega, najboljša pa je, če žito ne ostane predolgo na njivah. Končno je pridelek treba tudi primerno porazdeliti in ga ne vsega nakopiti na enem mestu ter zlasti ne skladati žita v snopih kje v bližini hiš.

Dal 7 al 21 giugno vengono emesse due serie di

BUONI DEL TESORO QUINQUENNALI 5 % A PREMI di L. 5 miliardi ciascuna

Interessi e premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97 per ogni cento lire di capitale nominale, oltre interessi 5% dal 15 giugno fino al giorno del versamento; per le sottoscrizioni eseguite dal 7 al 14 giugno vengono invece corrisposti ai sottoscrittori gli interessi 5% dal giorno del versamento fino a tutto il 14 giugno detto.

Le sottoscrizioni vengono eseguite solo in contanti, ma vengono accettate come contante le cedole ammesse in sottoscrizione.

PREMI: ciascuna serie di L. 5 miliardi di Buoni concorre annualmente a n. 10 premi per un ammontare complessivo di L. 10.000.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia.

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Province Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Tutte le altre Banche, Banchieri, e Banche Popolari, nonché tutti gli Agenti di Cambio rappresentati nella firma dell'atto consortile dagli Istituti e dalla Compagnia Finanziaria sopra menzionati.

Od 7. do 21. junija bosta emitirani dve seriji

5 LETNIH 5% ZAKLADNIH BONOV s PREMIJAMI vsaka po 5 milijard lir

Obresti in premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davščine

EMISIJSKA CENA: 97 lir za vsakih sto lir nominalne glavnice poleg 5% obresti od 15. junija do dneva vplačila; za vpisovanja od 7. do 14. junija pripadajo vpisnikom 5% obresti od dneva vplačila do vključno 14. junija.

Vpisovanje se lahko opravi samo v gotovini, toda sprejemajo se kot gotovina kuponi, dopušteni za vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 5 milijard lir Bonov odpade letno 10 premij v skupnem znesku 10.000.000 lir, ki se žrebajo vsakih šest mesecev. Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju pod vodstvom zavoda Banca d'Italia.

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Province Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Vse ostale Banke, Bančniki, Ljudske Posojilnice kakor tudi vsi menjalnični Agenti, ki so člani zgoraj omenjenih zavodov in družbe »Compagnia Finanziaria«.